

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ที่ พม ๐๓๐๑/

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ ที่ นร ๐๕๐๕/๖๓๘๖ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการ
 ๒. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครู หรือบุคลากรทางการศึกษา

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา มาเพื่อคณะกรรมการฯ ทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการฯ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการฯ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะกรรมการฯ รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมและด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการฯ ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักรับข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปพิจารณาร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการฯ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการฯ ต่อไป

๑.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้ดำเนินการจัดประชุมหารือข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ชั้น ๒ อาคาร ๖ ชั้น กรมกิจการเด็กและเยาวชน โดยมีรองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (นางสาวอุไร เล็กน้อย) เป็นประธานการประชุม มีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระทรวงการต่างประเทศ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ โดยพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ทั้งนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้รวบรวมข้อมูลมาประกอบการพิจารณาให้ความเห็นต่อรายงานฯ พร้อมทั้งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่อรายงานดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอส่งรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครู หรือบุคลากรทางการศึกษา สรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนกรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
๑) ควรกำหนดแนวนโยบายด้านการขจัดความรุนแรงทางเพศต่อเด็กในภาพรวมและกำชับการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกันในด้านนโยบาย รวมทั้งควรพิจารณาอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับหน่วยงาน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นชอบตามข้อเสนอแนะที่ให้กำหนดแนวนโยบายด้านการขจัดความรุนแรงทางเพศต่อเด็กในภาพรวม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการและประสานเชื่อมโยงในดำนนโยบาย และการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บข้อมูลด้านการส่งเสริมและคุ้มครองเด็ก ตลอดจนการจัดการองค์ความรู้ และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นรูปธรรม และสามารถเชื่อมโยงความรู้ งบประมาณ เทคโนโลยี และทรัพยากรให้เกิด

ที่เกี่ยวข้อง...

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
<p>ที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บข้อมูลด้านการส่งเสริมและคุ้มครองเด็ก การติดตามการประเมินผล ตลอดจนการจัดการองค์ความรู้และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร</p>	<p>ประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์ บริบทของพื้นที่ และมีความยืดหยุ่น สามารถปรับกิจกรรมที่เอื้อให้ทุกภาคส่วนและกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง โดยมีการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้</p> <p>๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการคุ้มครองเด็ก (Child Protection Information System : CPIS) มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานและส่งต่อบริการให้ถึงเด็ก เยาวชน และครอบครัว ได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ โดยนำระบบดิจิทัลเข้ามาสนับสนุนบูรณาการกระบวนการคุ้มครองเด็กและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กของหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วนรอบด้าน และครอบคลุมเด็กทุกกลุ่มเป้าหมาย ตามที่นิยามไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.๒๕๔๖ รวมถึงรองรับร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนยุทธศาสตร์ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเด็กที่ถูกล่วงละเมิด และการกำหนดมาตรการในการป้องกันเด็กที่มีความเสี่ยงที่จะถูกล่วงละเมิด หรือมาตรการป้องกันไม่ให้เด็กที่มีความเสี่ยงในการกระทำความผิด การพัฒนาองค์ความรู้ในการคุ้มครองเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ๖ ระบบย่อย ได้แก่ (๑) ระบบการรับแจ้งเหตุ (๒) ระบบการคัดกรองเด็ก (CMST) (๓) ระบบสารสนเทศการจัดการรายกรณี (๔) ระบบสารสนเทศด้านสวัสดิการเด็ก (๕) ระบบสารสนเทศผู้ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก และ (๖) ระบบตรวจสอบข้อมูลบุคคล</p> <p>๒. กระทรวงมหาดไทย มีกลไกการช่วยเหลือและรับเรื่องราวทุกข์ในระดับจังหวัด “ศูนย์ดำรงธรรม” และได้มีการฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๖ รุ่น ๆ ละ ๒๒๐ คน โดยดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๖๔ เพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานด้านกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชน กีฬา และนันทนาการให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการในการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยได้กำหนดหัวข้อเกี่ยวกับการนำรูปแบบ</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
	<p>การจัดกิจกรรมนันทนาการมาประยุกต์ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัญหาสื่อออนไลน์ เพศศึกษา ยาเสพติด และทักษะชีวิตวัยรุ่น</p> <p>๓. กระทรวงศึกษาธิการ มีกลไกการดูแลเด็กในระดับจังหวัด “ศูนย์เสมารักษ์” มีนโยบายการจัดความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก โดยจัดตั้ง “ศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาซึ่งถูกละเมิด (ศคม.) กระทรวงศึกษาธิการ” ครอบคลุมความรุนแรงทุกประเภท และจัดทำ “คู่มือปฏิบัติการเพื่อความคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาซึ่งถูกละเมิด กระทรวงศึกษาธิการ” มีการพัฒนาระบบคุ้มครองช่วยเหลือนักเรียนและจัดให้มีครูแนะแนวเพื่อดูแลเด็กที่มีปัญหาในสถานศึกษาตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ และมีการทำงานร่วมกับกรมสุขภาพจิตในการพัฒนาระบบการคัดกรอง ตลอดจนมีแผนการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในเรื่องการประสานส่งต่อ</p> <p>๔. กระทรวงสาธารณสุข มีกลไก “ศูนย์พึ่งได้ในส่วนภูมิภาค” ทำหน้าที่ประสานการทำงานในจังหวัด มีศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน ๑๒๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๗๗๘ แห่ง และมีกลไกในการจัดบริการช่วยเหลือเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรงในพื้นที่ โดยให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้แก่ (๑) บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อดูแลรักษา บำบัด พื้นฟูอาการบาดเจ็บและการเจ็บป่วยจากการถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ ทางจิตใจ การทอดทิ้ง และการล่อลวงบังคับแสวงหาผลประโยชน์ (๒) บริการเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม อาทิ การเก็บวัตถุพยานหลักฐาน การให้ข้อมูลทางการแพทย์ การร่วมสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น (๓) บริการสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางด้านการสงเคราะห์ และคุ้มครองเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว ให้รอดพ้นจากการถูกทำร้ายซ้ำ (๔) บริการด้านปลุกจิตสำนึก เพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว และ (๕) การประสานงานร่วมกับ สหวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำรวจ อัยการ ศาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หน่วยงานในสังกัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
	<p>๕. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเผยแพร่เนื้อหารายการทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ เป็นสื่อที่มีความปลอดภัยและสร้างสรรค์สำหรับเด็ก โดยการอบรมให้ความรู้ และการเชิญผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มาเข้าร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจ รวมถึงมีการบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน อาทิ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมสุขภาพจิต คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น โดยทำงานร่วมกันในรูปแบบของการเชิญเข้าร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมบรรยายให้ความรู้ รวมถึงการให้ข้อมูลความเห็นในกรณีที่มีประเด็นการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน</p>
<p>๒) ควรสนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้มีจำนวนที่เพียงพอและเหมาะสมกับภาระงาน โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนพนักงานสอบสวนหญิงหรือพนักงานสอบสวนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคลากร สหวิชาชีพอื่น ๆ พร้อมทั้งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นความละเอียดอ่อนทางเพศ และสามารถคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นชอบตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ซึ่งการสรรหาพนักงานสอบสวนหญิงหรือพนักงานสอบสวนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคลากร สหวิชาชีพอื่น ๆ มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กที่เน้นการดำเนินการตามมาตรฐานยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการเชิงปฏิบัติของสหประชาชาติในการขจัดความรุนแรงต่อเด็กในด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม (United Nations Model Strategies and Practical Measures on the Elimination of violence against Children in the field of Crime Prevention and Criminal Justice - UNVAC) และเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติงานกับเด็ก โดยข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าปัจจุบันมีพนักงานสอบสวนหญิง ประมาณ ๕๗๗ คน ซึ่งไม่เพียงพอกับสถานีตำรวจที่มีอยู่มากกว่า ๑,๕๐๐ แห่ง และยังขาด</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
	<p>ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานกับเด็กโดยเฉพาะ เนื่องจากต้องรับผิดชอบทุกคดีที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนนายร้อยตำรวจได้ยกเลิกการรับผู้หญิงเข้ารับการศึกษ การเพิ่มจำนวนพนักงานสอบสวนหญิงจึงเป็นนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่จะกำหนดแนวทางในการสรรหาในอนาคตต่อไป</p>
<p>๓) ควรมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงยุติธรรม ร่วมกันพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยการกำหนดให้มี "คณะกรรมการคุ้มครองเด็กท้องถิ่น" ในระดับอำเภอ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา ชุมชน และองค์กรเอกชน ในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างกลไกการดำเนินงานที่มีความใกล้ชิดและครอบคลุมเป้าหมายในแต่ละท้องถิ่น จะทำให้การคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กมีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น</p>	<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เห็นว่าการขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มีกลไกการดำเนินงานระดับชาติ คือ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ และในระดับพื้นที่ คือ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลเด็กตามมาตรา ๒๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้มีการพัฒนากลไกการคุ้มครองเด็กระดับท้องถิ่น ทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานระบบคุ้มครองเด็กระดับตำบล รวมจำนวน ๒,๑๐๑ แห่ง และมีแผนในการขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ซึ่งจะสอดคล้องตามมาตรา ๑๗ ของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ที่กำหนดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการคุ้มครองเด็กไว้อย่างชัดเจน</p> <p>นอกจากนี้ มาตรา ๒๔ ของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ยังได้กำหนดให้มีสมาชิกคุ้มครองเด็กจังหวัดซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญ ประกอบด้วย (๑) ประธานสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด (๒) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด (๓) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐและองค์กรภาคเอกชนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเด็กภายในจังหวัด และ (๔) ประชาชนภายในจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการรับฟังสถานการณ์ด้านเด็ก วิเคราะห์สถานการณ์ในการคุ้มครองเด็ก ทบทวนกลไกและกระบวนการคุ้มครองเด็ก เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย แผนงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ และเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการคุ้มครองเด็กเป็นผู้ไปดำเนินการ</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
	<p>ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับอำเภอ แต่ต้องพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดให้สามารถทำหน้าที่หลักตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ กล่าวคือ ๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่ และ ๒) กำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการคุ้มครองเด็ก โดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ในฐานะที่เป็นกลไกการดำเนินงานสำคัญในระดับพื้นที่ โดยเห็นชอบตัวชี้วัดในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ และมอบหมายให้คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้กลไกการดำเนินงานเชิงนโยบายและการกำกับดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ในระดับพื้นที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</p>

๓.๒ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ในภาพรวมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
<p>๑) กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง กำหนดมาตรการป้องกันเชิงรุก โดยการจัดทำ “แผนการจัดการความเสี่ยงด้านความรุนแรงทางเพศต่อเด็ก” และ “แนวปฏิบัติสำหรับเด็กในการป้องกันตนเองจากความรุนแรงทางเพศ” โดยให้ประสาน ความร่วมมือและวางแผนร่วมกับ เด็กนักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานของรัฐในพื้นที่แต่ละแห่ง พร้อมกันนี้ ควรมีกระบวนการประชาสัมพันธ์และ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนและแนวปฏิบัติดังกล่าวแก่เด็กและบุคคลที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการโครงการที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประกาศจัดตั้งศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถูกละเมิด (ศคม.) กระทรวงศึกษาธิการ ๒. มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานประชุมเชิงปฏิบัติการบรรณาธิการคู่มือแนวทางการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถูกละเมิด กระทรวงศึกษาธิการ ๓. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการบรรจุนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ๔. จัดทำคู่มือปฏิบัติการเพื่อให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาซึ่งถูกละเมิด กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
	<p>แนวทางการดำเนินการต่อไป</p> <p>๑. การอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร แนวทางการให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถูกละเมิด</p> <p>๒. กำหนดให้โรงเรียนมีมาตรการและกฎแห่งความปลอดภัย (Safety Rule) สำหรับเด็กในโรงเรียน เช่น ครูไม่สามารถอยู่กับเด็กลำพัง การห้ามไม่ให้ผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าพื้นที่ห้องปฐมพยาบาล การห้ามไม่ให้ครูแตะต้องร่างกายเด็กหากไม่มีเหตุจำเป็น เป็นต้น</p>
<p>๒) การพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพหรือการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๙ กระทรวงศึกษาธิการ โดยคุรุสภา ควรมีการกลั่นกรอง ตรวจสอบการประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูหรือบุคลากรทางการศึกษาอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง ควรมีการประเมินด้านสุขภาพจิตและอารมณ์ เพื่อประกอบการพิจารณาและควรกำหนดให้มีการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเด็ก และบทบาทการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน เพื่อเป็นการป้องกันเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการ เห็นชอบตามข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยพบว่าปัญหาในการตรวจสอบสุขภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นการตรวจสอบสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต แต่ไม่สามารถตรวจพฤติกรรมทางเพศได้ ซึ่งได้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยบรรจุนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ดังนั้น การกลั่นกรองและตรวจสอบการประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูหรือบุคลากรทางการศึกษาจึงมีความสำคัญที่จะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>
<p>๓) ควรพัฒนาช่องทางร้องเรียนหรือการแจ้งเบาะแส เพื่อให้เด็กหรือผู้พบเห็นสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็วคำนึงถึงความปลอดภัย และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยอาจใช้รูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันเป็นการเฉพาะ รวมทั้ง ควรพัฒนาเป็นช่องทางให้เด็กสามารถขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับประเด็น</p>	<p>กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีการจัดช่องทางร้องเรียนหรือการแจ้งเบาะแส มีการประสานส่งต่อหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา อาทิ ศูนย์บริการประชาชนกระทรวงศึกษาธิการ สายด่วนการศึกษา ๑๕๓๙ E-Mail : skp2020@gmail.com ศูนย์คุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ซึ่งถูกละเมิด (ศคม.) กระทรวงศึกษาธิการ หมายเลขติดต่อ ๐๒-๐๐๗-๐๐๐๑ และ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
<p>ความรุนแรงทางเพศได้ด้วย รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้เกี่ยวกับช่องทางดังกล่าว</p>	
<p>๔) ควรพิจารณาจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูสภาพจิตใจ วิธีการฟื้นฟู เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมทั้ง กิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่เด็กที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงทางเพศโดยอาจถอดบทเรียนหรือถ่ายทอดองค์ความรู้จากองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กซึ่งได้เข้ามามีส่วนร่วม และดำเนินการช่วยเหลือ ในบางกรณี เช่น เหตุการณ์ความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนหญิง ในจังหวัดมุกดาหาร เมื่อช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ ฯลฯ</p>	<p>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว ดังนี้</p> <p>๑. จัดทำหลักสูตรอบรมให้กับกลุ่มนักวิชาชีพและผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนในบ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวน ๔ หลักสูตร ได้แก่ (๑) หลักสูตรการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงสำหรับนักวิชาชีพ (๒) หลักสูตรการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงสำหรับผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน (๓) หลักสูตร เสริมพลัง EMPOWERMENT สำหรับนักวิชาชีพ แก่เจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็กและครอบครัว และ (๔) หลักสูตรอบรมหัวหน้าและเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว และสถานรองรับเด็กในการให้การคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน</p> <p>๒. กรณีเหตุการณ์ความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนหญิงในจังหวัดมุกดาหาร เด็กได้เข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ เป็นระยะเวลา ๒ เดือน ได้รับการฟื้นฟูเยียวยาจิตใจมีความพร้อมที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดมุกดาหาร ร่วมกับศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Center: OSCC) ลงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจกับผู้นำชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบลในพื้นที่เกิดเหตุ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจและเฝ้าระวังปัญหาและสามารถให้การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในพื้นที่ของตนเองได้</p>
<p>๕) ควรมีการตรวจสอบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศต่อเด็กของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการลบประวัติข้อมูลข่าวสารที่กระทบต่อ</p>	<p>คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้มีการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีนโยบายการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่เนื้อหาที่มีความปลอดภัย และสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ดังนี้</p> <p>๑. การอบรมให้ความรู้ และการเชิญผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เข้าร่วมประชุม เพื่อทำความเข้าใจ</p> <p>๒. การกำกับดูแลเนื้อหาและกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก</p> <p>๓. การอบรมให้ความรู้ผ่านกรณีศึกษา โดยมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นต้น</p>

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
ความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศชื่อเสียง และครอบครัว ตามหลักสิทธิที่จะถูกลืม (Right to be forgotten)	<p>๔. ขอความร่วมมือสื่อให้ลบเนื้อหารายการที่กระทบต่อศีลธรรม</p> <p>แนวทางการดำเนินการต่อไป</p> <p>กำหนดแนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติของผู้รับใบอนุญาต เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นการละเมิดสิทธิ และตอกย้ำความรุนแรง ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการนำเสนอร่างแนวทางในการนำเสนอเนื้อหา</p>
๖) ควรกำกับดูแลตนเองและส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนปฏิบัติตามภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม และแนวปฏิบัติ ซึ่งองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนร่วมกันกำหนดขึ้น โดยให้พึงระมัดระวังและเพิ่มความตระหนักในเรื่องผลกระทบต่อเด็กและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้อง	<p>คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ได้มีการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยมีการอบรมให้ความรู้กับสื่อ แต่ยังไม่มีการอบรมให้ความรู้กับสื่อในการทำงานกับเด็กและการกำหนดจริยธรรมสื่อ ซึ่งปัจจุบันการทำสื่อมีเรื่องของการทำงานธุรกิจและผลประโยชน์เข้ามาทำให้ขาดความตระหนักในการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ</p> <p>ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “Media Training on Children’s Rights to Participation and Protection” ร่วมกับสื่อมวลชน ๒๐ หน่วยงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเด็ก ระบบคุ้มครองเด็กในประเทศไทย บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานคุ้มครองเด็ก รวมถึงบทบาทและการทำข่าวของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่ปกป้องคุ้มครองเด็ก และการร่วมหาแนวทางการนำเสนอข่าว เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น (๑) สิทธิเด็กในการมีส่วนร่วมและได้รับการคุ้มครอง และ (๒) กระบวนการคุ้มครองเด็ก เพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก</p>

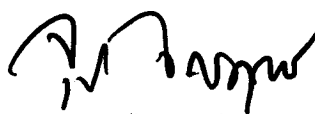
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอ รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียน โดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจตุติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการเด็กและเยาวชน

โทร. ๐ ๒๒๕๕ ๕๘๕๐ - ๗ ต่อ ๑๘๗

โทรสาร ๐ ๒๖๕๑ ๖๖๐๔